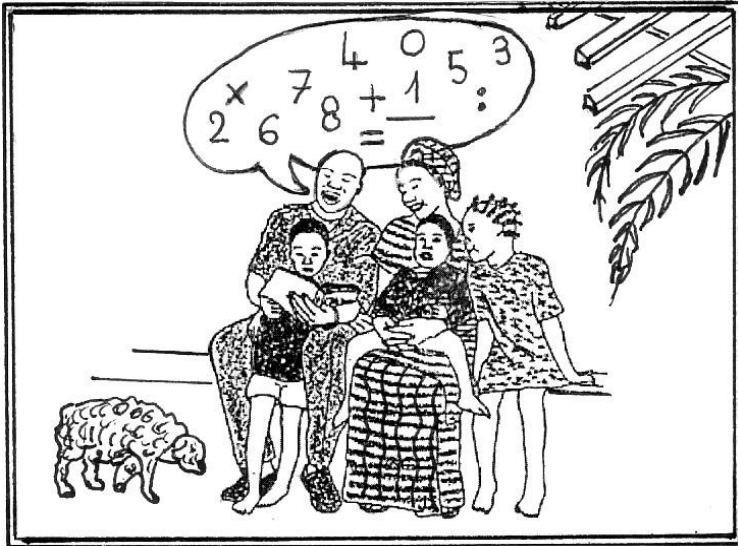

**Akənta lapə təkara,
apaasənu ñən**

Lama

Akɔnta lapə təkara, apaasənu ñən

Cours de calcul niveau 1

Traduit par l'équipe lama, ACPLL

Livre original « Cours de calcul niveau 1 »
en français, développé par ROOSEN Marie-Rose,
SIL Togo-Bénin

Illustrations adaptées par ROOSEN Marie-Rose

Association Culturelle pour la Promotion de la Langue Lama
(ACPLL) B.P. 33, Kanté

1ère édition, 2ème tirage 2010 (500 exemplaires)

© 2009 SIL Togo

SIL Faire équipe pour mettre les langues en valeur.

Edition précédente : 1ère édition, 1er tirage 2009 (100 expl)

A honkv s'u sɛm wont'ɔ akɔnta taa na, nt'ɔhɛn

A kaa s'a kpaɲkɛl-mi akɔnta maarasɛ maav, a paasv na 0 s'v rɛ n'v sun 9. A kaa s'a kpaɲkɛl-mi wonɔn'ɔ a lakɛ tasv akɔnta, na lɛsv akɔnta, na tesv akɔnta, na tarv n̄ɛnya na.

Kpaɲkɛltɛ 12 n̄ɛntɛ. Wontɛ a kaa s'a lav-tɛ na.

1. A kaa s'a kpaɲkɛl akɔnta maarasɛ maav, a paasv na 0 s'v rɛ n'v sun 9.
2. A kaa s'a kpaɲkɛl tasv akɔnta, a paasv na 0 s'v rɛ n'v sun 9
3. !Dɛ kaa sɛ rɛ kal tɛntɛntɛ ni rɛ lav tasv akɔnta.
4. A kaa s'a kpaɲkɛl lɛsv akɔnta, a paasv na 0 s'v rɛ n'v sun 9
5. Dɛ kaa sɛ rɛ kal tɛntɛntɛ ni rɛ lav lɛsv akɔnta.
6. A kaa s'a wɔl-mi nnɛ v tal hiu a lakɛ tasv akɔnta ka wo na, a paasv na 10 s'v rɛ n'v sun 29.
7. A kaa s'a wɔl-mi nnɛ v tal hiu n'a lɛsv taa, a lakɛ akɔnta ka wo na; a paasv na 10 s'v rɛ n' v sun 29. Dɛ kaa sɛ rɛ kal tɛntɛntɛ ni rɛ lav lɛsv akɔnta.
8. Dɛ wɔsv sɛ rɛ na wontɛ rɛ ka tem tɛ kpaɲkɛlv na.
9. A kaa s'a wɔl-mi nnɛ v tal hiu a lakɛ tesv akɔnta ka wo na. A paasv na 10 s'v rɛ n'v sun 29. Dɛ kaa sɛ rɛ kal tɛntɛntɛ ni rɛ lav tesv akɔnta.
10. A kaa s'a wɔl-mi nnɛ v tal hiu a tarv wo na, a paasv na 10 s'v rɛ n'v sun 29.
11. Dɛ kaa sɛ rɛ kal tɛntɛntɛ ni rɛ lav tarv akɔnta.
12. Dɛ wɔsv sɛ rɛ na wontɛ tɛn dɛ ka tem tɛ kpaɲkɛlv na.

Kpaŋkəltə 1

A kaa s'a kpaŋkəl akənta maarasə maau.

A paasu na faala s'v re n'v sɪn naku.

kudəm

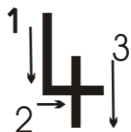
navl

nautisi

nnausa

nauna

læpæ

nasənautisi

nasənnauusa

naku

faala

1

2

3

4

5

6

7

8

9

0

1

2

3

4

5

6

7

8

9

0

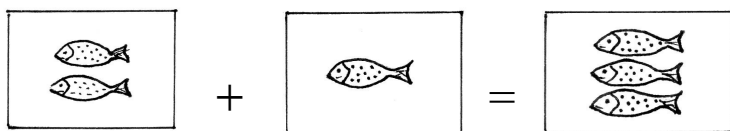
Kpaᅇkəltə 2

A kaa s'a kpaᅇkəl tasu akənta. A paasu na falaa s'v rə n'v sun naku.

!Đə kpaᅇkəl a lakə tasu akənta ka wo na.

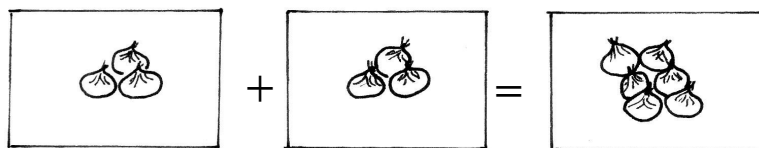
+ **Tasu maarə** Akantəmər maarə ᅇka wulv tasu akənta lapə kəna.

= **U liwa** A hεε tun nñ'v nul ka ñi hinda hən na, ñi wulv v kpirsa n'v li wo na kəna. !Đə kpaᅇkəl a lakə tasu akənta ka wo na. Wontə a ci s'a lav-tə na : tasu.

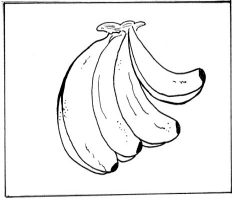
$$2 + 1 = 3$$

navl n'a tasə kuᅇəm, v li nautisi

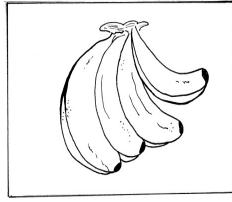

nautisi n'a tasə nautisi, v li ləᅇə

$$+ =$$

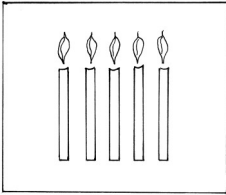

+

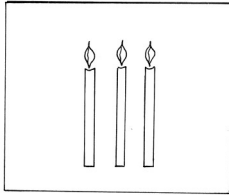

=

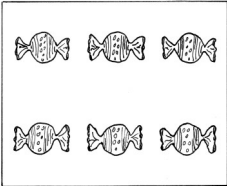

+

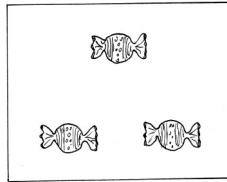

=

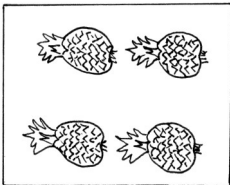

+

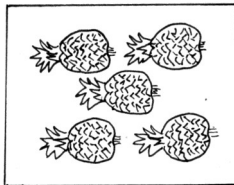

=

+

=

$1 + 1 = 2$

$1 + 2 = 3$

$1 + 3 = 4$

$1 + 4 =$

$2 + 5 =$

$2 + 6 =$

$1 + 8 =$

$3 + 0 =$

$3 + 4 =$

$2 + 3 =$

$4 + 2 =$

$3 + 5 =$

$2 + 7 =$

$5 + 0 =$

$6 + 0 =$

$4 + 0 =$

$3 + 6 =$

$7 + 1 =$

$4 + 4 =$

$2 + 7 =$

$4 + 5 =$

$2 + 5 =$

$8 + 0 =$

$1 + 8 =$

$9 + 0 =$

$2 + 2 =$

$3 + 3 =$

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 2 \\ \hline = 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 4 \\ \hline = 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ + 4 \\ \hline = 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 5 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 7 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ + 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 0 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 3 \\ \hline = \end{array}$$

Kpaṅkəltə 3

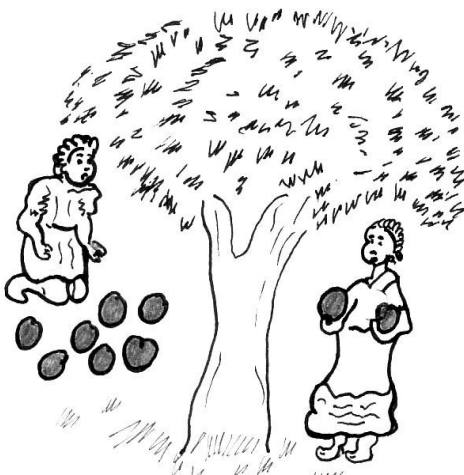
Ɖə kaa sɛ rə kal təntəntə nɪ rə lav tasu akɔnta.

1. ƉəƉə mə ri ku yala ka ləƉə. Sɛŋ, ɪ ku yala ka natisi.

ɪ ku yala nya na, ya kpɪrsi mmɔ kələ ?

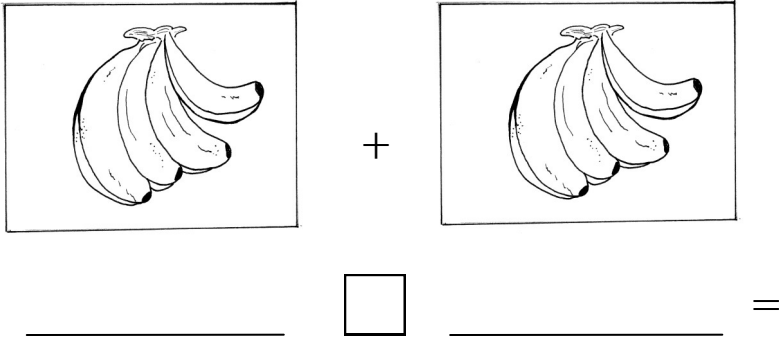
$$6 + 3 = 9$$

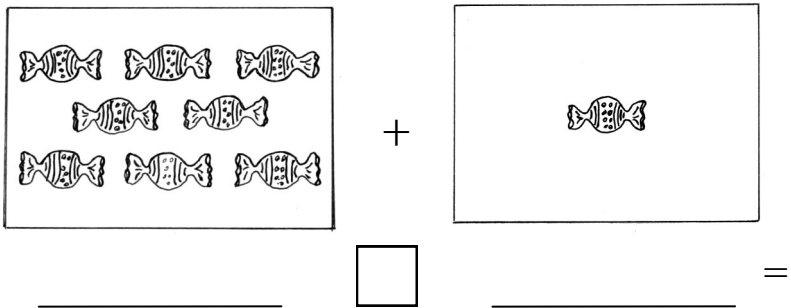
$$7 + 2 = 9$$

2. Naka hɛɛ maṅkuna ka nasənnautisi. ɪ kɔɔ hɛɛ maṅkuna ka navi. Wa hɛɛ maṅkuna mpa na, wa li mmɔ kələ ?

3. Amina wetə akərən ka nnısa. Faati rərə wetə akərən ka nnısa. Akərən nñı wa wetə-ñı na, ñı kpirsa ñı li mmə kələ ?

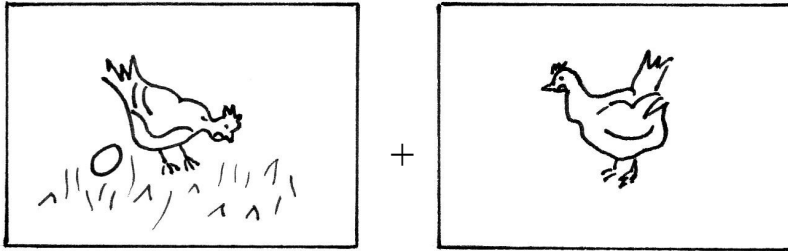

4. Mə ritafal dükün pənpəna ka nasənnısa ka ı mətənin taa. Pənpən küdəm we ı nawıtı taa. Pənpəna mpa we ı nin tən taa na, wa li mmə kələ ?

5. Ðəðə camaar rı yaqə kuðəmər. Səŋ də ta tasə ruw .

Ðə rı yala nya na, ya wε mm'ɔle ?

_____ _____ =

6. Marı wε raalna ka naul na kɔɔna ka nautisi. l raalna na ı kɔɔna, wa kpırsa wa li yəra ka mmɔ ?

_____ _____ =

7. Mə ri lav kəkarasə ka nnausa ka ı wisi ka sə we nnausa. Mə rəʔafala tal ka wa-l we yəra ka nautisi. Mə ri tasə kəkarasə nasisi lapə. Mə ri ñı lav kəkarasə ka mmə kələ ?

8. Masa yav həe cila ka nnasa, n'ı wusə n'ı tasə ciq̄i kuq̄əmer yapə. Masa həe cila nya kp̄irsi mmə kələ ?

9. Anaka ci yav-ı təkara na ka navl. ı ri yav-ı təkara na ka nautisi. Anaka we təkara na ka mmə kələ ?

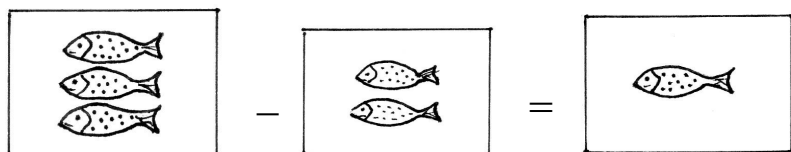
Kpaᅇkəltə 4

A kaa s'a kpaᅇkəl ləsu akənta lapə, a paasu
na faala s'v re n'v sun naku

Akənta maarasə

■ **Ləsu maarə** Maarə ᅇka wəlv s'a ləsə t'ələ.

≡ **U kaasa** A hēē tun nñ'v nul ka ñi hinda
hən na, ñi wəlv v kaasə wo na kələ.

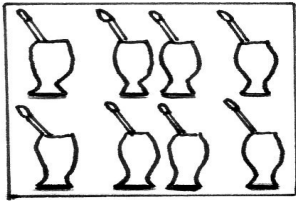
$$3 - 2 = 1$$

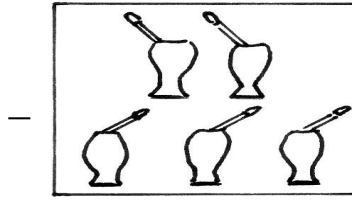
nautisi n'a ləsə navl, v kaasu kvᅇᅇm

$$6 - 3 = 3$$

ləᅇə n'a ləsə nautisi, v kaasu nautisi

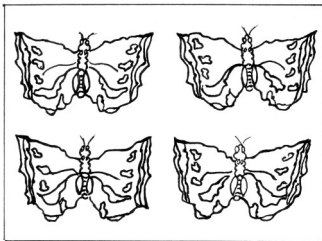

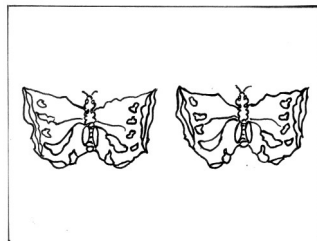

-

=

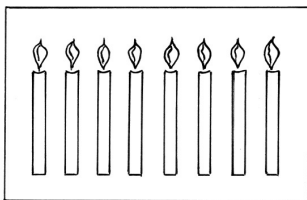

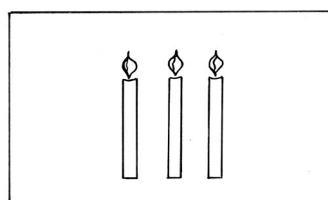

-

=

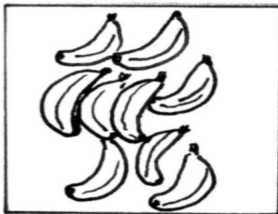

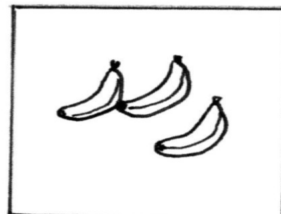

-

=

-

=

$1 - 1 = 0$

$2 - 1 = 1$

$4 - 3 = 1$

$3 - 1 =$

$4 - 1 =$

$3 - 2 =$

$5 - 1 =$

$7 - 1 =$

$7 - 4 =$

$5 - 2 =$

$2 - 2 =$

$5 - 0 =$

$3 - 3 =$

$4 - 2 =$

$6 - 6 =$

$6 - 3 =$

$5 - 3 =$

$9 - 0 =$

$4 - 4 =$

$6 - 4 =$

$6 - 1 =$

$7 - 5 =$

$8 - 5 =$

$6 - 5 =$

$8 - 7 =$

$9 - 7 =$

$8 - 8 =$

$3 - 0 =$

$7 - 6 =$

$2 - 2 =$

Wontə v wəsu s'a lau-tə na : ləsu

$$\begin{array}{r} 4 \\ - 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ - 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ - 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ - 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ - 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ - 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ - 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ - 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ - 0 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ - 4 \\ \hline = \end{array}$$

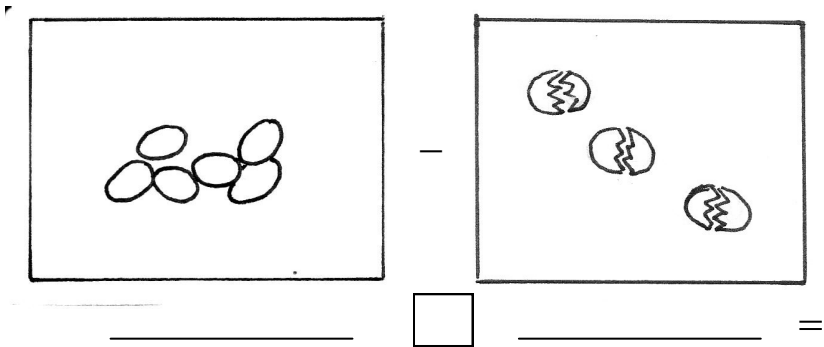
$$\begin{array}{r} 8 \\ - 8 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ - 2 \\ \hline = \end{array}$$

Крапкәлтә 5

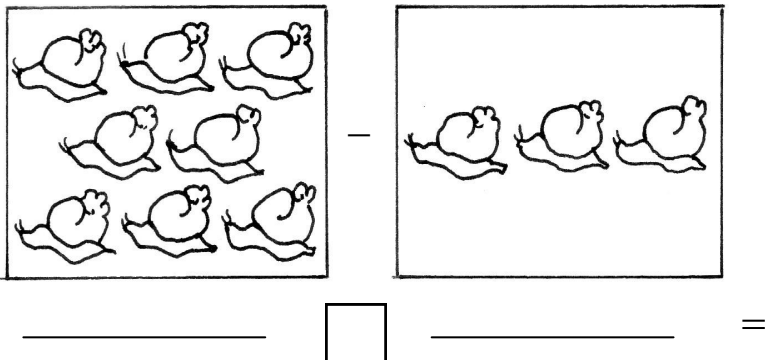
Әә каа сә рә кал тәнтәнтә нү рә лау ләсу
акәнтә.

1. Мә ри ку яла ка ләдә. Яла нәтисә үкү н'ү
вәдә-я-л. Ү каасу-ү яла ка ммә кәлә ?

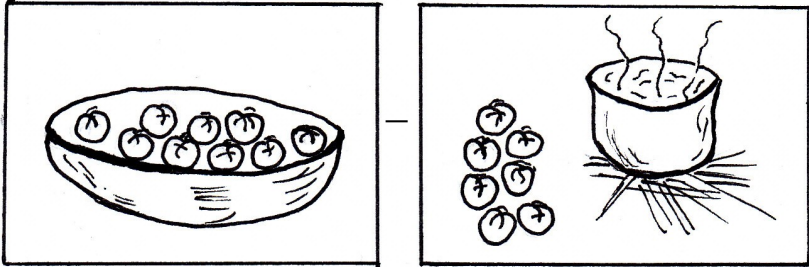
2. Мә рitäфәл тәсә мүла ка насәннәсә. Ү су
нәтисә н'ү һә ү раа.

Ү каасу-ү мүла ка ммә ?

3. Faati yau tɛmatɛna ka naku. l su tɛmatɛna ka nasɛnautisi n'i rɛ risi taa.

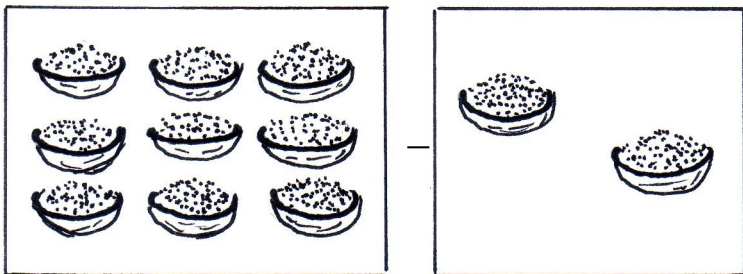
U kaasu-i tɛmatɛna ka mmɔ ?

_____ _____ =

4. Amina wɛ maan ka pomna naku. l su maan pomna naul n'i ha i tantɛraa.

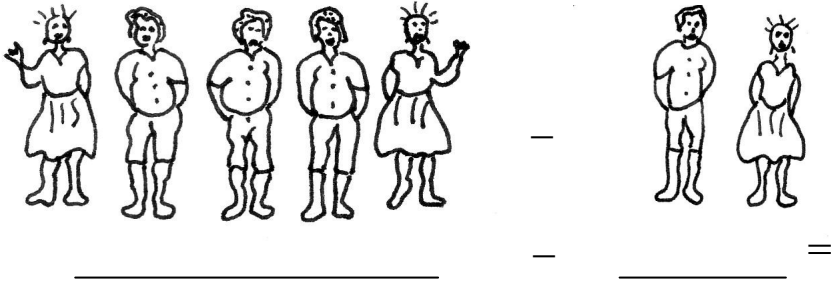
U kaasu-i maan pomna ka mmɔ ?

_____ _____ =

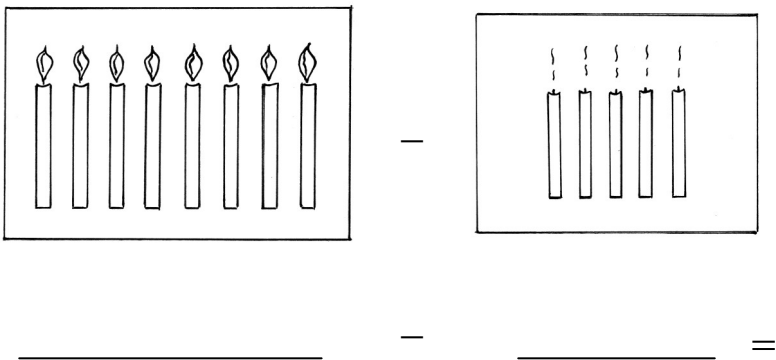
5. Sikulnampu ηkʊr taa we sikulwisi ka nasəna. Wuldə tal wontə na, ɪ nɔɔn sikulwisi nasəl ta kan.

Sikulwisi mmə we sikulnampu ηkʊ taa ?

6. Mə ci sɛv pusina ka nasənaʊsa. Ahilim mpər fetə, pə rəsə pusina naʊna.

ʊ kaasə pusina ka mmə wa ta rəm ?

7. Mə naa wola ka naku ka nampu ŋkur taa.
Mə yim kpasə sɛ mə kra-wa. Sə kra-wa, wa
səw wa naku.

U kaasɔ wola ka mmɔ ?

8. Mə ka wɛ hɛɛ ka nasənasa k'a kpaasə-ya
ciɖi. Mə ləsə hɛɛ ka ləɖə.

U kaasə hɛɛ ka mmɔ ciɖi ndə taa ?

9. A rɪ pisikitina ka nawl ka huru ŋkur taa.

Mə ritafal ləsə wa t'ɔ kuɖəm n'i tɔ.

U kaasə pisikitina ka mmɔ huru taa ?

Kpaŋkəltə 6

!Đə kpaŋkəl kalv na maav, !də paasə na hiu n’v re n’v sun hin nul na nakv.

!Đə kal, !də paasə na faala, də kal n’v re n’v sun hin nul na nakv.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29

k kvɔɔm kvɔɔm
h hin hin

h	k
1	0

h	k
2	0

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 10 \\ \hline = 20 \end{array}$$

$$10 + 10 = 20$$

Hiu n’a tasə hiu, v li hin nul.

Akonta maarasə maav. !Sv hiu n’v re n’v sun hin nul na nakv. !li ñəl n’u maa.

10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

10

20 21 22 23 24 25 26 27 28 29

20

!Đə kpaŋkəl tasu akənta lapə; !də paasə na faala n’v re n’v sun hin nul na naku.

8

9

+ 2

= 10

+ 1

= 10

$$\begin{array}{r} 8 \\ + 5 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 7 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ + 7 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 7 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 6 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 6 \\ \hline = \end{array}$$

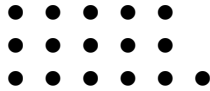
$$\begin{array}{r} 8 \\ + 8 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 8 \\ \hline = \end{array}$$

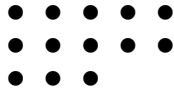
$$\begin{array}{r} 9 \\ + 9 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ + 3 \\ \hline = \end{array}$$

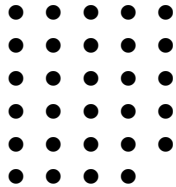
$$\begin{array}{r} 10 \\ + 9 \\ \hline = \end{array}$$

16

+ 13

= 29

!Lau akonta nya.

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 5 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 8 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 10 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ + 10 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 7 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 15 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16 \\ + 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ + 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 20 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 22 \\ + 7 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 26 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 2 \\ + 1 \\ \hline = 18 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 4 \\ + 3 \\ \hline = 19 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ + 1 \\ + 2 \\ \hline = 17 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13 \\ + 3 \\ + 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ + 8 \\ + 0 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 14 \\ + 5 \\ + 0 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 17 \\ + 1 \\ + 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 18 \\ + 1 \\ + 0 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16 \\ + 2 \\ + 1 \\ \hline = \end{array}$$

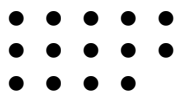
$$\begin{array}{r} 20 \\ + 4 \\ + 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 28 \\ + 0 \\ + 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ + 3 \\ + 2 \\ \hline = \end{array}$$

Крәҗкәлтә 7

**!Әә крәҗкәл ләсү акәнта лапә; !дә паасә на
faala n'v re n'v sun hin nul na nakv.**

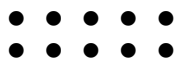
14

—

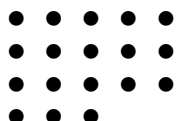
4

—————

= 10

$14 - 4 = 10$

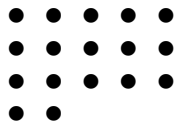
18

—

1

—————

= 17

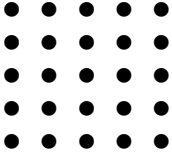
$18 - 1 = 17$

$$\begin{array}{r} 13 \\ - 3 \\ \hline = \end{array}$$

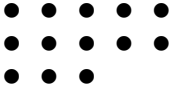
$$\begin{array}{r} 13 \\ - 2 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 16 \\ - 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 19 \\ - 5 \\ \hline = \end{array}$$

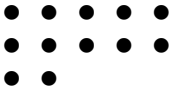

25

-

13

= 12

$$\begin{array}{r} 23 \\ - 12 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 22 \\ - 10 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 26 \\ - 26 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 25 \\ - 15 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 28 \\ - 11 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 29 \\ - 19 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 21 \\ - 10 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ - 14 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 27 \\ - 16 \\ \hline = \end{array}$$

!Đə kal təntəntə nı rə lav akənta

1. A nɔɔn mənçəsə wuru ŋkur t'ɔ mənçəsə wii ka hin nul na nakv. Mə kɔɔ ləsə mənçəsə wii naal n'ı sev kandə.

U kaasə mənçəsə wii ka mmɔ wuru ŋku taa ?

$$29 - 2 = 27$$
$$\begin{array}{r} 29 \\ - 2 \\ \hline = 27 \end{array}$$

2. Mə ri tir-m ayuku taa se mə yav mənçəsə wurən ka hin nul na nına. Mə wɔsə mə kpoon, mə pə na wurən nına.

U kaasv-m mənçəsə wurən ka mmɔ ?

3. Mə kɔɔ wɛ camı ka hin nul na naal. Səm kan pə kv camı hiu. U kaasə camı mmɔ ?

4. Sikulnampu ŋkɔr taa we sikulwisi ka hin nul na nasənnasə. Sikulwisi we hiu na kuɔəmɔ ka sə ta səm kalu. Sikulwisi mmɔ we sikulnampu t'ɔ sə səm kalu ?

5. A lakə sikul ka ayɔkɔn ka hin nul na kuɔəmu. Wɔɔɔa cɔ ayɔkɔn ka hiu ka wa ta lau təmər. A wal sikul k'ayɔkɔn mm'ɔhən?

6. A paasə sikul ka wontə na, a ha sikulwisi ka kərñasə ka hin nul na naku. A li sikul t'ɔ wontə na, sikulwisi nsə lesə kərñasə ka hiu na naku. U'kaasə kərñasə ka mmɔ?

Kpaᅇkæltæ 8

**!Ðæ wusæ ræ na wontæ ræ ka tem tæ
kpaᅇkælv na.**

Tasv

Akænta lapæ

$4 + 5 =$

$8 + 3 =$

$6 + 9 =$

Læsv

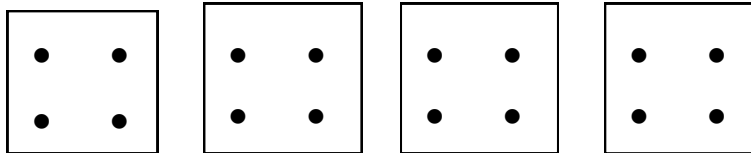
Akænta lapæ

$9 - 5 =$

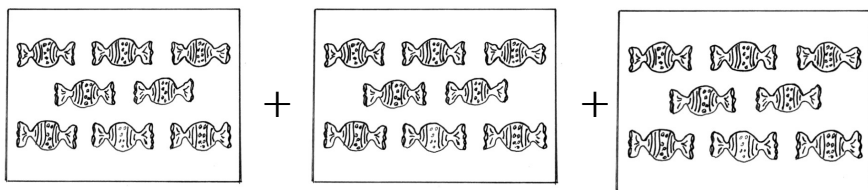
$5 - 3 =$

$15 - 4 =$

!Lav akænta nya n'n na v li mmæ.

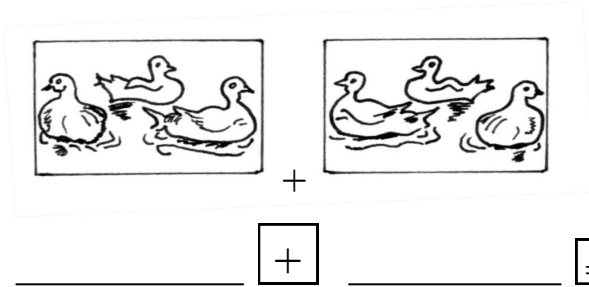
$___ + ___ + ___ + ___ = ___$

$___ + ___ + ___ = ___$

Sɛŋ mə yav akpəla ka natisi. Mə ci ha-m akpəla ka natisi.

M'akpəla nya kpɪrsa ya li mm'ɔlɛ ?

!Də lav akɔnta

$$\begin{array}{r} 10 \\ 6 \\ + 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 12 \\ + 5 \\ + 1 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9 \\ + 9 \\ + 9 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 20 \\ + 3 \\ + 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 21 \\ - 11 \\ \hline = \end{array}$$

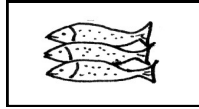
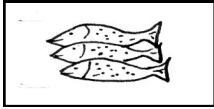
$$\begin{array}{r} 14 \\ + 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 27 \\ - 15 \\ \hline = \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 28 \\ - 13 \\ \hline = \end{array}$$

Kpaŋkəltə 9

A kaa s'a kpaŋkəl tesu akənta lapə. A paasu na faala s'v rə n'v sun hin nul na naku.

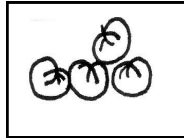
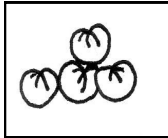
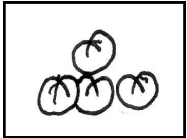
X taman

$$3 \times 2 = 6$$

Nautisi ka taman navl v li ləḍə.

$$3 \times 3 = 9$$

$$4 \times 3 = 12$$

$$2 \times 5 = 10$$

Navl ka taman navna, v li hiiu.

$$4 \times 4 = 16$$

!Lau akonta nya

$$10 \times 2 = 20$$

$$\begin{array}{r} 10 \\ \times 2 \\ \hline = 20 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ \times 5 \\ \hline = \end{array}$$

$$2 \times 5 =$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ \times 5 \\ \hline = \end{array}$$

$$3 \times 5 =$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ \times 5 \\ \hline = \end{array}$$

$$4 \times 5 =$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 5 \\ \hline = \end{array}$$

$$5 \times 5 =$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ \times 7 \\ \hline = \end{array}$$

$$4 \times 7 =$$

$$\begin{array}{r} 7 \\ \times 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$7 \times 3 =$$

$$\begin{array}{r} 8 \\ \times 3 \\ \hline = \end{array}$$

$$8 \times 3 =$$

$$\begin{array}{r} 6 \\ \times 4 \\ \hline = \end{array}$$

$$6 \times 4 =$$

Ðə kaa sɛ rə kal təntəntə nɪ rə laʊ akənta.

1. Yal nɛɛr wɛtʊ tʊna, n'ɪ rə-ya ɪ tapər rɛɛ-ɔ cila nana. ŋkʊ ciɖi kʊɖəmər rɛɛ hən na, tʊna wɛ nana kəna.

Tʊna mmɔ wɛ ɪ tapər rɛɛ-ɔ ɪ wɛtʊ-ya ?

$$\begin{array}{r} 5 \\ \times 5 \\ \hline = 25 \end{array} \qquad 5 \times 5 = 25$$

2. Mə kɔɔ wɛtə maŋkuna cila ka natisi k'ayʊkʊ taa. Ciɖi kʊɖəmər rɛɛ hən na, maŋkuna wɛ naʊna.

ɪ wɛtə maŋkuna mpa na , wa li mmɔ ?

3. Ðə ci ru kɔɔnən ka kɔɔnən kaanən t'ɔ nnɪsa s'ɪ wɔʊ-ñɪ kɔɔnʊ məsɔn taa. Paa kɔɔnʊ kaanʊ ŋkʊ na na kʊ t'ɔ kɔɔnən ka nɪsənɪtisi.

Ðə ci wɔʊ kɔɔnən mmɔ kɔɔnən məsɔn ŋka taa ?

4. Mə wε mənçəsə wūrən ka nnısa. Mə kal mə nɔɔn mənçəsə wii ka nana ka paa mənçəsə wuru ŋku na, ku taa.

Mənçəsə wii kpırsa ya li mmɔ ?

5. Maŋkuna teen wε nnısa ka su taa. Mə raal tɛsə maŋkuna ka ləɖə ka paa maŋku tu ŋku na ku tɛɛ.

Mə raal ñi tɛsə maŋkuna ka mm'ɔlɛ ?

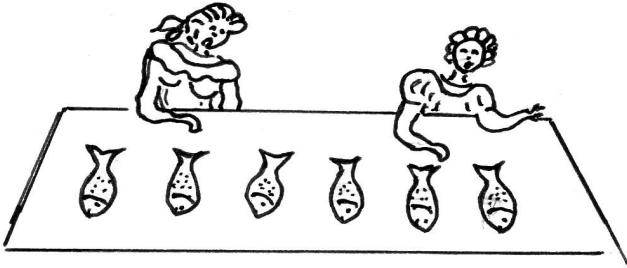
6. Yalaa wε nauna, wa wan tɛla ka wɔwɔn ka nul nul s'i ñar-wa.

Yalaa mpa wɔwɔn nñi kpırsi mmɔ ?

Kpaŋkəltə 10

!Đə kpaŋkəl tarv akənta lapə, a paasv na faala s'v rə n'v sun hin nul na naku.

Yalaa navl wə tuna ka ləđə ka tapər kuđəmər rē. Wa yasə, paa woñi na, na ı tapər. Wa tar-rəm'ɔ tuna ny'ɔ atarv.

6

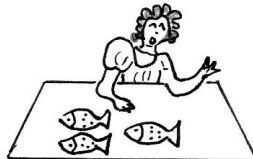
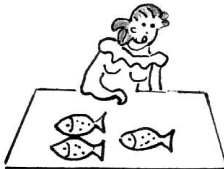
tarv maarɔ |
|

$$\begin{array}{r|l} 6 & 2 \\ - 6 & 3 \\ \hline = 0 & \end{array}$$

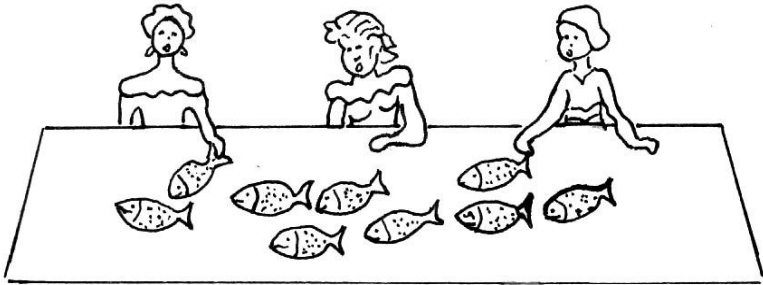
Nnə n ci s'n lav tarv akənta, !n đə akpante nya naal ka tiv rē :

$$6 \quad : \quad 2 \quad = \quad 3$$

Ləđə n'a tar ı t'ɔ taman navl đe, v li nautisi.

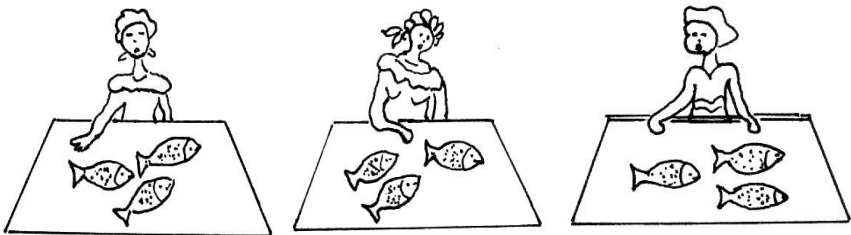

Yalaa nautisi we tuna ka naku ka tapər
 kuḍəmər rɛɛ. Wa yasə, paa woñt na, na ı
 tapər. Wa tar-rəm'ɔ tuna nya naku k'ataru.

$$\begin{array}{r|l} 9 & 3 \\ - 9 & 3 \\ \hline = 0 & \end{array}$$

Nnə n ci s'n lau taru akonta, !n ḍə akpante
 nya naal ka tuw rɛɛ :

$$9 : 3 = 3$$

Naku n'a tar ku t'ɔ taman nautisi, u li nautisi.

!Lau akonta nya

$$\begin{array}{r|l} 6 & 2 \\ -6 & 3 \\ \hline =0 & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 3 & 3 \\ -3 & 1 \\ \hline =0 & \end{array}$$

$4 : 2 =$

$5 : 1 =$

$6 : 3 =$

$$\begin{array}{r|l} 4 & 2 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 5 & 1 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 6 & 3 \\ \hline & \end{array}$$

$8 : 4 =$

$9 : 3 =$

$20 : 5 =$

$$\begin{array}{r|l} 8 & 4 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 9 & 3 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 20 & 5 \\ \hline & \end{array}$$

$15 : 3 =$

$16 : 4 =$

$28 : 7 =$

$$\begin{array}{r|l} 15 & 3 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 16 & 4 \\ \hline & \end{array}$$

$$\begin{array}{r|l} 28 & 7 \\ \hline & \end{array}$$

Kpaṅkəltə 11

!Đə kal təntəntə nɪ rə lav tarv akənta.

1. Mə ri wɛtv təmatəna ka hiu na navl.
l tar-wa atarv ka cila ka naal-ɔ tapər rɛɛ.
l ri təmatəna ka mmɔ ciɖi kɔɖəmər rɛɛ ?

2. Mə wɛ pusina ka hin nul na nnavsa. Mə
rə-wa cila ka natisi ka ya wɛ atarv.
Cidɖi kɔɖəmər rɛɛ wɛ pusina ka mmɔ ?

3. Mə caasə wɛ wɔn ka hin nul na nnɪsa. l ci
s'ɪ tar wɔn nɳ'ɔ atarv ka ɪ wisi ka sə wɛ ləɖə.
l kaa s'ɪ cəl wɔn mmɔ yo kɔɖəmɔ ?

4. Wuldə nɛɛr wɛ sikulwisi ka hin nul na nasənnausa ka sikulnampu taa. l tar-sə akpila ka nnasa.

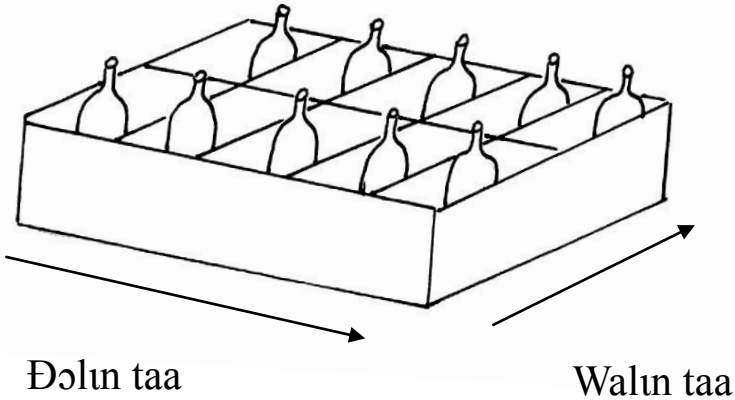
Sikulwisi mmɔ wɛ a kpɪɔ̃ kɔdɔmər taa ?

5. Də wɛ nampin ka nitisi ka rə rɛɔ taa. Də wɛ kamɪ ka natisi rərə. Nnə wur a sɪ kamɪ mmɔ nampu kɔdɔmɔ taa ?

6. Fatila wɛ hɛɛ ka hiu na nasənasa, n'ɪ ci s'ɪ tar-ya atarɔ ka taman nautisi n'ɪ ha akpei natisi nyar taa yəra. l kaa s'ɪ rə-ya cila mmɔ ? A kaa s'a kal hɛɛ ka mmɔ ciɔ̃ kɔdɔmər taa ?

Kpaṅkəltə 12

**!Đə wusə rə na wontə tən dɛ
ka tem tə kpaṅkəlu na.**

Nnə a kal kpalɪ a nakən mmə walɪn taa ?

Nnə a kal kpalɪ a nakən mmə rəlɪn taa ?

!Lau akənta n'n na kpalɪ mmə wɛ wuru taa.

A lakə akənta wony'ɔ s'a səm kpalɪ nya nɔ ?

Təmər

1. Mə wə wur wii ka hiu na natisi. Mə rükun mə nawıttı t'ı wii ka ləqə.

Mmə wə mə mətənin taa ?

2. !ı tēsə wontə v kaasə-tə na, tə maav.

1 2 3 4 . 6

A kalv n'a talv mmə fə n'a tal ləqə :

A rə nasənnautisi rē n'a talv mmə ?

Mmə wə nautisi na navna wa həkv taa ?.....

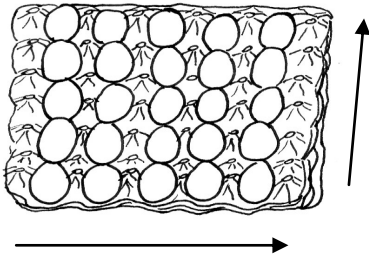
A kalv n'a talv mmə fə n'a tal nakv ?.....

A rə nasənnavsa rē n'a talv mmə ?.....

Mmə wə nasənnavsa na hiu wa həkv taa ?

Təmər

1. Mə wə wur wii ka nasənnausa ka mə nin taa. Mə rəkun wii ləqə ka mə mətənin taa. Mmə wə mə nawıtı taa ?

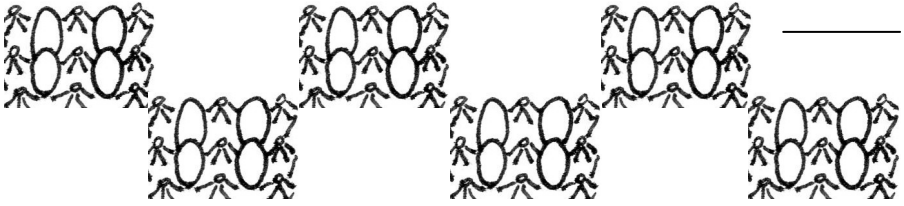
2. Yala mmə wə lekə ηka rəε ?

Yala mmə wə lekə ηka rəε ?

Akənta wony'ə na wony'ə rərəε a pısu s'a lau na na yala nya nə ?

Yala mmə wə wuru taa ?

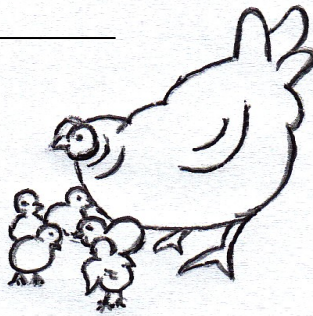
1. !Kal yala nya mə ku-ya camıkpu tεε hən na.

Mə ci sε mə cemən ka ñi nnısa, ñi hɔpə yala nya mə kal ya na, ya rεε. Mə ri yala k'ataru ka paa cemv ηku na, sε kv hɔpə ya rεε.

Mə ri cemv kuɔəmυ ka yala mmɔ kələ ? _____

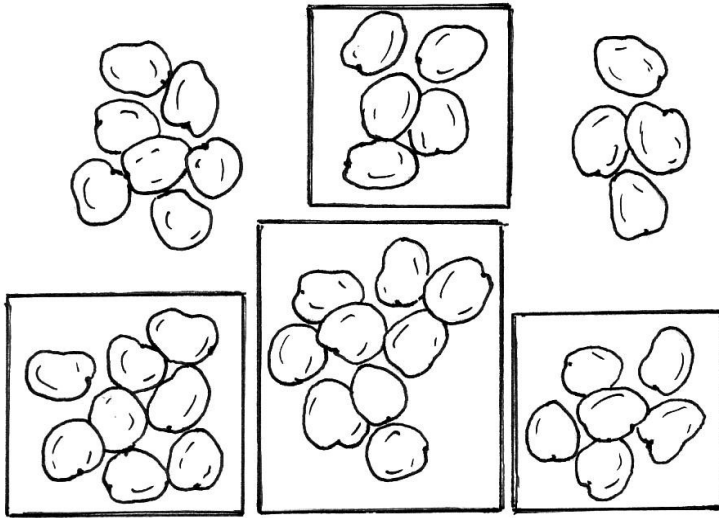
2. !Kal cemv ηku cal campisi n'n na sə we mmɔ ? _____

Mə we cemən ka nina. Paa cemv ηku na, kv we campisi ka nasəna.

Campisi tən kpırsa n'v li mmɔ ? _____

Təmər

1. !lı maa, n'a na haan maᅇkuna mmə we ciᅇi kuᅇəmər taa.

2. !lı paasə na wompa ta tēna na, wa nə maav n'v re n'v tal wompa tēna na wa nə.

3. A hee tun n'a kootə maᅇkuna mpa na, wa we mmə ?

4. Mə wε wisi ka nnausa, nɪ mə ci sε mə tar-sə maŋkuna mpa mə kʊrən wa kalu rεε hən na.

Mə pɪsʊ sε mə cəl yo kʊdəmɔ ka maŋkuna mmɔ ?

5. Ama, maŋkuna nnausa ta sar.

ʊ kaasə maŋkuna ka mmɔ sε mə tar ?

6. Yo kʊdəmɔ kaa sε ka mʊ maŋkuna ka mmɔ ?

Tesv akōnta sēm̄tə

1 ka taman 1 v li 1	2 ka taman 1 v li 2
1 ka taman 2 v li 2	2 ka taman 2 v li 4
1 ka taman 3 v li 3	2 ka taman 3 v li 6
1 ka taman 4 v li 4	2 ka taman 4 v li 8
1 ka taman 5 v li 5	2 ka taman 5 v li 10
1 ka taman 6 v li 6	2 ka taman 6 v li 12
1 ka taman 7 v li 7	2 ka taman 7 v li 14
1 ka taman 8 v li 8	2 ka taman 8 v li 16
1 ka taman 9 v li 9	2 ka taman 9 v li 18
1 ka taman 10 v li 10	2 ka taman 10 v li 20

3 ka taman 1 v li 3	4 ka taman 1 v li 4
3 ka taman 2 v li 6	4 ka taman 2 v li 8
3 ka taman 3 v li 9	4 ka taman 3 v li 12
3 ka taman 4 v li 12	4 ka taman 4 v li 16
3 ka taman 5 v li 15	4 ka taman 5 v li 20
3 ka taman 6 v li 18	4 ka taman 6 v li 24
3 ka taman 7 v li 21	4 ka taman 7 v li 28
3 ka taman 8 v li 24	4 ka taman 8 v li 32
3 ka taman 9 v li 27	4 ka taman 9 v li 36
3 ka taman 10 v li 30	4 ka taman 10 v li 40

5 ka taman 1 v li 5
5 ka taman 2 v li 10
5 ka taman 3 v li 15
5 ka taman 4 v li 20
5 ka taman 5 v li 25
5 ka taman 6 v li 30
5 ka taman 7 v li 35
5 ka taman 8 v li 40
5 ka taman 9 v li 45
5 ka taman 10 v li 50

6 ka taman 1 v li 6
6 ka taman 2 v li 12
6 ka taman 3 v li 18
6 ka taman 4 v li 24
6 ka taman 5 v li 30
6 ka taman 6 v li 36
6 ka taman 7 v li 42
6 ka taman 8 v li 48
6 ka taman 9 v li 54
6 ka taman 10 v li 60

7 ka taman 1 v li 7
7 ka taman 2 v li 14
7 ka taman 3 v li 21
7 ka taman 4 v li 28
7 ka taman 5 v li 35
7 ka taman 6 v li 42
7 ka taman 7 v li 49
7 ka taman 8 v li 56
7 ka taman 9 v li 63
7 ka taman 10 v li 70

8 ka taman 1 v li 8
8 ka taman 2 v li 16
8 ka taman 3 v li 24
8 ka taman 4 v li 32
8 ka taman 5 v li 40
8 ka taman 6 v li 48
8 ka taman 7 v li 56
8 ka taman 8 v li 64
8 ka taman 9 v li 72
8 ka taman 10 v li 80

9 ka taman 1 v li 9	10 ka taman 1 v li 10
9 ka taman 2 v li 18	10 ka taman 2 v li 20
9 ka taman 3 v li 27	10 ka taman 3 v li 30
9 ka taman 4 v li 36	10 ka taman 4 v li 40
9 ka taman 5 v li 45	10 ka taman 5 v li 50
9 ka taman 6 v li 54	10 ka taman 6 v li 60
9 ka taman 7 v li 63	10 ka taman 7 v li 70
9 ka taman 8 v li 72	10 ka taman 8 v li 80
9 ka taman 9 v li 81	10 ka taman 9 v li 90
9 ka taman 10 v li 90	10 ka aman 10 v li 100

Akōnta maarasə maartə. !Sv hiu n'v rē n'v sun
hin nul na nakv.

10 hiu	20 hin nul
11 hiu na kvdəm	21 hin nul na kvdəm
12 hiu na navl	22 hin nul na navl
13 hiu na nautisi	23 hin nul na nautisi
14 hiu na nnavsa	24 hin nul na nnavsa
15 hiu na navna	25 hin nul na navna
16 hiu na ləđə	26 hin nul na ləđə
17 hiu na nasənnautisi	27 hin nul na nasənnautisi
18 hiu na nasənnavsa	28 hin nul na nasənnavsa
19 hiu na nakv	29 hin nul na nakv

Təkara ñi ci akōnta lapə apaasənu ñən kəna.

l wulu-ra

- Akōnta maartə kalu, na tə maav. !Su faala
n'v rε n'v tal hin nul na naku.

- Akōnta tun.

- Tasu na ləsu.

- Tesu na taru.

- Na wonən'ɔ a kalu təntəntə n'a lakə
akōnta na.

Ce livre de l'apprenant est le premier tome du
cours de calcul en langue lama.

Il enseigne :

-La lecture et l'écriture des nombres de 0 à 29.

-Les symboles de mathématiques.

-L'addition et la soustraction.

-La multiplication et la division.

-La résolution de petits problèmes.

Achevé d'imprimer par AFASA
Dépôt légal N°15/MATDCL/2009
B.P. 57, Kara - Togo